

PLANINSKI VEŠTNIK.

Glasilo „Slov. plan. društva“

Štev. 3.

V Ljubljani, dne 25. marca 1900.

Leto VI.

Potovanje na Severni rtič (kap).

Spisal Ivan Plantan.

(Dalje.)

Da si čas malo preženem, sem vzel knjižico za hitro naučenje švedskega jezika in jo prav pridno čital. Pri tem delu pa nikakor nisem pozabil večkrat pogledati skozi okno na lepo okolico, po kateri je brzovlak drdral mimo raznih elegantnih morskih kopaljš; naj omenim le Klampenborg in Skodsborg.

V eni uri smo bili iz Kodanja v Helsingöru. To mesto je jako staro in šteje 11.000 prebivalcev, leži pa na Sundu, kjer je najožji. Prebivalci se pečajo že izza starih časov s trgovino in so jako imoviti. Mesto ni kaj lepo ter ima značaj drugih mest, ki leže ob morju. Nasproti Helsingöru leži preko Sunda v Švedski Helsingborg.

Iz Helsingöra smo se s celim vlakom na parnem brodu prepeljali v 20 minutah. Sedaj smo prestopili v Helsingborgu na švedska tla, in zopet je bilo treba v „Tölkamer“ k reviziji. Švedi so pa jako natančni, in treba jim je pokazati odprt kovčeg. Ta dan sem že trikrat imel revizijo in naveličal sem se je že popolnoma. Vendar je bila stvar kmalu v redu, in sedaj smo presedli na švedski vlak, ki nas je imel v Göteborg peljati.

Helsingborg šteje 23.000 prebivalcev in je tudi staro trgovsko mesto. Morje je med Helsingörom in Helsingborgom le 4 km široko. Nad mestom stoji stara trdnjava s 4 metre debelim zidovjem. Ne daleč od mesta je zdravišče Helsan s slovečim vreclcem. Ob morski obali je polno ličnih vil in 5 kilometrov daleč pa kraljevo letovišče „Sofiero.“

Železnica gre iz Helsingborga po jako bogati, rodovitni zemlji južne Švedske ter se po viaduktih pomiče vedno više proti Göteborgu. Od Helsingborga pa do

Göteborga je 244 km, in odpeljali smo se ob 1. uri popoldne, ne da bi si bili utegnili prej žejo s kozarcem piva pogasiti. Vožnja je trajala od Helsingborga do Göteborga celih pet ur, in prišli smo tja ob 6. uri popoldne.

Ko mi je med to vožnjo želodec najbolj godrnjal — bilo je ob 3. uri 20 minut popoldne — ustavil se je vlak na postaji Halmstad, katero sem si z zlatimi črkami zapisal v spomin. Konduktar mi je naznanil, da bomo tukaj obedovali.

Radoveden sem bil, kako se bodem z natakarkji sporazumel, in kaj bomo sploh dobili. Ko pa stopimo v restavracijo, zaigralo nam je sree veselja, kajti dolga miza sredi sobe je bila z najraznovrstnejšimi izbornimi jedili v pravem pomenu besede preobložena. Konec mize je stala globoka skleda z izborno račjo juho, poleg nje so bile nastavljene različne ribice, zlasti pa losos, ki živi v Hassforsu (to je jezero) v velikih trumah. Pa tudi drugih gorkih in mrzlih rib je bilo polno nastavljenih; dalje so bile razne pečenke in sladčice ter več vrst sira in sadja. Jed je stala pri jedi, in nasproti juhi sta stali kot zadnja točka tega izbornega menüja dve veliki stekleni skledi krasnih, kot oreh debelih jagod, katere Švedi imenujejo „jordgubar“ ali „jagubar“.

Vsak gost si je postregel sam, kajti poleg juhe so stali sredi mize krožniki, žlice in noži, in vsak je vzel izmed jedil, kar mu je ugajalo in dišalo, ter sedel k eni pogrnenih miz, kamor je hotel. Tako smo pol ure neprestano jedli in pošteno jedila s „pilsner ölom“ zalivali.

Ko smo se pošteno okrepečali, smo korakali k blagajničarki in tam smo plačali za ta izredno bogati in okusni menü 3 krone, to je 4 krone našega denarja.

Če se pomisli, da je Halmstad mesto z 12.000 prebivalci, da se na postaji tako malih mest navadno nič dobrega ne dobi na mizo, če se dalje vpošteva, da je vsakemu popotniku na voljo dano, vzeti si jedil tudi po večkrat, kar so nekateri z velikim veseljem storili, in če se končno pomisli, da so vsa jedila sveža in jako okusno in fino pripravljena, reči se mora, da je cena 4 krone silno nizka za tako izboren in obilen obed. Zlasti jagod nismo mogli prehvaliti, kajti bile so tako okusne in imele so tako krasen duh, da je vsak gost po dvakrat si šel krožnik napolnit. Bila je pa tudi smetana in sladkor na razpolago gostom, ki so jemali jagode.

Dve ženski sta pazili, da je vsaka prazna skleda takoj z mize izginila in in se zopet s polno nadomestila.

Pri blagajnici smo dobili tiskano karto in to smo pri izhodu iz obednice z malo napitnino oddali strežaju.

Ves obed se je vršil čisto mirno, brez vsakega klicanja natakarkja, in brez jeze je vsakdo v miru zaužil, kar mu je ugajalo.

Reči moram, da tako dobro kakor v Halmstadu kmalu nisem obedoval. Tako so sodili tudi drugi gostje, in na tej postaji smo se prepričali, da je resnica, kar si svet o švedski kuhinji pripoveduje, namreč, da ni draga, pač pa izvrstna.

Smatral sem za svojo dolžnost, da sem to, kar sem na tej postaji doživel, natančno popisal vsem onim v tolažbo, ki bodo za menoj kedaj to pot nastopili.

Ko sem si bil tako zopet pošteno privezal dušo, sem vstopil prav zadovoljen zopet v kupe ter si privoščil domačo smodko. Sedaj me pa ni bilo več skrb za nadaljno pot, kajti lahko bi bil zdržal brez vsake jedi do drugega jutra, to je do Kristijanije.

Iz Halmstada pelje železnica po pešчени ravnini, deloma skozi gozde, kjer rastejo smreke in bori. Železnica leži na desni strani „Kategata“ in se včasih približa do morske obali, potem pa zopet nekoliko v stran zavije. Više in više sili parni stroj in končno prisopiha pred Göteborg ob 6. uri zvečer.

Mesto leži ob izlivu Götaälfa in je za Stockholmom najvažnejše mesto za trgovino in industrijo. Prebivalcev šteje nad 130.000. Od tod izvažajo Švedi železo, jeklo, les zlasti na Francosko in Angleško. Hiše so v nakaterih krajih po mestu še raztresene ter neurejene. Skale segajo do površja cest, in le počasi rasto na njih nove hiše. Mesto je lepo, ima pa mnogo lesenih hiš; okolica je gorata in večinoma skalnata ter le malo zarasla. Na stari trdnjavi čuje nad mestom švedski lev s sekiro v parkljih in s krono na glavi.

Od Göteborga do Kristijanije je še 356 km, in brzovlak vozi od 6. ure zvečer do 7. ure drugega jutra, torej celih 13 ur! Ta proga je spočetka precej dolgočasna, in človek ne zamudi ničesar, če se po noči tod vozi. Gozdi in kameniti griči se vrste, in oko se kmalu naveliča te pokrajine.

Izprevodnik mi je napravil ob 10. uri zvečer v kupeju dobro postelj s čistim perilom, in jaz sem čakal, da se napravi noč, in da ležem k počitku. Solnce je zatonilo po 9. uri, in potem je bilo do 10. ure še prav svetlo, in ta svetloba se je le počasi izpremenila v mrak, toda stemniti pa se ni hotelo. Ob 11. uri sem zagrnil okna v kupeju z zastori in tako si ustvaril umetno noč za silo.

Spal sem že prav trdno, kar se kupejna vrata odpro, in noter stopita dva moža, ki ju v prvem hipu niti razločiti nisem mogel. Mislil sem, da me hočeta oropati. Eden je imel svetilnico v rokah in je takoj še električno luč odprl v kupeju, dočim je drugi v me govoril: töll töll.

Jaz si nisem mogel v svojem napolspanju raztolmačiti, kaj človeka od mene zahtevata, da me tako neusmiljeno budita! Končno pokaže mož na moj kovčeg, in sedaj se spomnim, da je ta človek gotovo zopet carinski uradnik, in res je bil jako vesel, ko sem mu povedal, da nimam nič drugega nego obleko. Vzel sem kovčeg iz mreže ter mu ga tudi odprl. S tem sem zakonu zadostil, in moža sta se zopet izgubila.

Kmalu potem smo prestopili norveško mejo, radi katere so nas med potjo iz spanja prav po nepotrebnem budili. To revizijo bi bili lahko po dnevu izvršili, kajti vsi potniki so se peljali v Kristijanijo, in ob 4. uri je bil itak že dan. Vzdihnul sem, da potnega človeka z nepotrebnimi formalnostmi na tako nespameten način mučijo, in zaspal sem čez nekaj časa zopet za par ur.

Vozili smo se pa to noč skozi Ed, Mon, Korus, Frederikshald, Sarpsborg, Frederiksstad, Moss, Ski do Kristijanije. Druga polovica te vožnje je dokaj bolj zanimiva od prve in okolica jako slikovita. Veliki smrekovi gozdi, razna jezera, reke in tudi razgled na Fjord pri Frederikshaldu itd. razveseljujejo potniku oko. Od 5. ure, ko sem bil vstal, sem občudoval ta svet, ki spominja živo na Švico in naše planinske kraje. Čim bliže Kristijanije smo hiteli, tem slikovitejša je postajala okolica, ki je z vilami popolnoma obsejana. Vse te vile so lesene in lično zgrajene. Krite so deloma s ploščami, večinoma pa le s posmoljenim papirjem, z lepnic.

Pri tej priliki moram poudariti, da je ravno ta del Norveške, kateri leži ob Kristijanijafjordu do morja, ki se imenuje Skagerrak, najkrasnejši cele Norveške; edino le Hardanger in Stavongerfjord na zahodni strani Norveške se smeta glede prirodne krasote in velikosti z njim meriti.

Hitro je vlak prevozil prekrasno to okolico, in ob 7. uri zjutraj dne 18. julija smo prišli srečno v Kristijanijo.

Tako je bila vožnja iz Berlina do Kristijanije v 31 urah končana, in vesel sem bil, ko sem zopet iz kupeja stopil; kajti človek se vendar le utruji ob tako dolgi vožnji, če ima tudi v kupeju vse udobnosti, katere more sploh od železnice zahtevati.

Tukaj naj še omenim, da so vagoni na Danskem in Norveškem jako fini in snažni, in da bi se tudi naše železnice lahko marsikaj od teh dveh držav glede železniškega prometa naučile. Sredi med dvema sedežema je zastor, da ti ni treba v sopotnika gledati, če tega ne maraš. Nisem se mogel prečuditi, ko sem v Gjedseru, stopivši v kupe, zagledal, da imajo okna bele zastore, fino volnene; vendar niso zaprašeni ali umazani ti zastori! Ravno tako sem se čudil, ko sem na Švedskem kasneje videl kondukerje v belih letnih oblekah. Ljudje znajo pa tudi v belih oblekah svojo službo opravljati, ne da bi se zamazali. Ker je v poletnem času meseca julija in avgusta silna vročina na Norveškem in Švedskem, je pač umevno, da železnice za svoje uslužbenke skrbе; radi tega dobivajo izprevodniki fino platneno belo obleko.

(Dalje prihodnjtj.)

Iz mojega nahrbtnika.

Spisal J. M.

(Dalje.)

Lezla sva naravnost navzgor; posebno prijetno ni bilo, ker je ledenik jako strm. Pot mi je kapljal od brade, akoravno je brila mrzla jutranja sapa. Da, bilo je tako mraz, da so mi potne kaplje sproti na obrazu zmrzovale; od brade — ker se nisem cel teden obril, sem jo imel za spoznanje manjšo, nego jo je nosil baron Ravbar — in od las so mi zato štrlele — ledene sveče, prave, pravcate

ledene sveče, kakor vise o Sv. treh kraljih od kake slamnate strehe. Toda že naprej vem, da mi ne bode nihče verjel. Ako bi bil dobil kakega fotografa na ledeniku, bi se mu bil dal takoj naslikati ter sliko poslal v „Vestnik“, da bi mi vsaj kdo verjel. Vendar upam še, da mi bodo verjeli vsaj vsi oni, ki poznajo mojo resnicoljubnost, da je bilo res tako, kakor sem pisal, in nič drugače.

Čim bolj sva se bližala Orlovemu počivalu, tem neprijetnejša je bila pot. Dereze veliko pomagajo; ako jih nimaš, moraš včasih vzeti tudi roke na pomoč in lesti po štirih, kar po ledu gotovo ni prav zložno. Stopati moraš trdo in s celim stopalom, da osti derez primejo. Ako se spotakneš in te ne drži vodnik na vrvi, si izgubljen. Kakor blisk zdrčiš po ledeniku navzdol in se izgubiš v kaki razpoki, ki se odpirajo na spodnjem konen. Ledenik je tu in pa tudi na levi grozno razpokan. Navpične ledene stene se dvigajo do sto metrov visoko, med njimi pa reže prepadi, ki so vsled velike globočine zagrjeni v neprodirno temo. Ravno tam, kjer se steza — ako se smejo sledovi in vsekane stopinje tako imenovati — navzgor zavije, reži velikanska razpoka; malo neroden bodi, in že pobiraš svoje kosti borih sto metrov globoko.

Marsikatera potna kaplja mi je še zmrznila na bradi, predno sem prilezel do kočee nadvojvode Janeza na Orlovem počivalu (3463 m). Jaz bi bil šel najraje naravnost na vrh; toda vodnik mi je rekel, da je dobro, ako malo počijeva, češ, da nama Klek gotovo ne ubeži, pooblašilo pa se tudi ne bo. In zares, tega se nama ni bilo treba bati; nebo je bilo tako čisto, da nisem na vsem velikanskem obzorju zapazil niti najmanjšega oblaka. Krasno se je lesketal križ na vrhu Kleka v solnčnih žarkih.

Stopil sem v kočee. Lanjsko leto so jo bili precej povečali; obednica je sedaj popolnoma ločena od kuhinje. Toda meni se je prijetnejše zdelo, ko sta bili obe v enem prostoru; lani sem namreč lepo na gorkem sedel zraven ognjišča, letos me je pa v obednici zeblo kakor psa na verigi. Z menoj vred sta zmrzovala ona dva hribolazca, katerima je bil moj vodnik prisodil kurjo slepoto. Seznanili smo se hitro. Eden je bil iz Berlina — bil je na eno oko slep, drugi je bil pa prijazen Saksonec. Tožila sta mi, da nista mogla celo noč spati (prenočevala sta v Hoffmannovi koči), ker je neki gospod grozovito smrčal. Med tem pogovorom je prišel v obednico tisti grešnik, o katerem smo se menili; bil je tudi Prusak, rdeč in precej trebušnat. Verjel sem tovarišema, da je mojster v smrčanju, zakaj resonanca se mi je zdela velika. Žalibog, da sem moral zvečer tudi jaz njegov koncert poslušati.

Ko sem se bil nekoliko okrepčal z zavretim vinom, nisem več strpel v koči. Vodnik me je zopet „podkoval“, navezal na vrv, in odrinila sva na vrh. Nekaj časa sva šla skoraj po ravnem; ledenik je le malo napet. Toda čim bolj sem se bližal Malemu Kleku, tem strmejša je bila steza; kmalu sem stal pred strmo ledeno steno, črez katero sem moral lesti na vrh. Palico sem odložil, ker me je pri plezanju le ovirala.

Nadaljne poti ne morem natančno opisati, ker je preraznolična. Sedaj sva morala plezati čez strme skale, sedaj zopet le po par decimetrov širokem ledenem grebenu; na obeh straneh so naju vabili po kakih 1500 *m* globoki ledeniki v svoje gostoljubne razpoke. Ako bi vse plezanje natanko opisal, bi mi morda celo škodovalo. Zakaj morebiti bere to kak hribolazec, ki je bil že na Kleku; on je pot našel vse drugačno, in obsodil bi me, da lažem — in to popolnoma po nedolžnem. Težko namreč najdeš dva hribolazca, ki bi ti enako popisala pot. In zakaj? Vsa pot od Pastirice do vrha Kleka je odvisna od vremena. Ako je padlo malo snega in je poletje vroče, moraš plezati po skalah, koder je drug hribolazec sekal v led stopinje, kadar je bilo dosti snega. Nekateri znameniti hribolazci pišejo, da je pot na Mali Klek najnevarnejši del cele poti; drugi pa zopet trde, da niso prebili do vrha Malega Kleka nobene posebne težave. Jaz se držim zlate srede. Prav velike nevarnosti in hudih težav tudi jaz nisem našel; toda vsega plezanja na Mali Klek pa tudi ne morem imenovati zloznega. Večinoma je še led pokrival skale; ako bi bil moral sam sekati vanj stopinje, bi bilo že sitno; toda prepustil sem to delo vodniku, sam pa gledal, kako so kosovi leda bliskovito drčali po ledenem pobočju na Pastirico, ki se je lesketala čez 1500 *m* pod menoj. Na najnevarnejših mestih zo zabiti klini in napeljane vrvi. Tu sem pa že imel smolo. Na nekaterih mestih jih je namreč sneg skoraj popolnoma pokrival, in paziti sem moral, da si nisem nog vanje zamotal; po drugod so bile pa vrvi tako visoko, da jih nisem mogel doseči. Ako imaš pa vodnika in si trden v glavi, ne more se ti nič pripetiti. Seveda, če nisi prav nič hribolazca in ne moreš hladnokrvno gledati v 1000 — 2000 globoke prepade, spraviš lahko sebe in vodnika v smrtno nevarnost. Zakaj na nekaterih mestih ti vodnik ne more dosti pomagati, četudi te ima na vrvi. Ako eden izmed vaju pade, izgubljena sta oba. Zato moraš stopati trdno in varno; vsaka stopinja mora držati; Bog ne daj, da bi se oziral okrog sebe, sicer se ti lahko pripeti, da si v enem koraku globoko doli na Pastirici. Tudi roke moraš dobro rabiti, trdno se oprijemati klinov, skalnatih robov in držajev, katere ti seka vodnik v led. Omenil sem že, da je bilo krasno vreme; vkljub temu je burja tako brila, da sem se moral dobro opirati, da me ni odnesla. Ob slabem vremenu je ta pot res vratolomna.

Ko sva bila prišla na vrh Malega Kleka, sva zagledala pod njim one tri hribolazce, katere sva bila pustila še v koči. Predno so začeli lesti čez prvo ledeno steno, so obstali in se nekaj pogovarjali. Zdelo se mi je, da je enemu izmed njih sree upadlo, in da sili nazaj; in res, kmalu jo je ubral nazaj proti koči smrčavi Prusak. Kakor se je pozneje izgovarjal, mu je primanjkovalo sape. Meni se je pa zdelo njegovo početje neumljivo. Klek pred nosom, tako krasno vreme, in ne zlesti še par sto metrov visoko na njegovo plešo — to naj kdo drugi razume, jaz ne morem. Ako bi mi bil kdo ponujal v koči stotak pod tem pogojem, da ne zlezem na vrh, še pogledal bi ga ne bil.

Veliki Klek je le 14 m ^{višji} nižji od Malega; ako bi se šlo kar naravnost nanj, ne bi bila pot ne dolga niti nevarna. Toda ravno prehod z enega vrha na drugega je jako neroden. Med obema zija namreč do 40 m globok prepad, ki ga pa k sreči še precej izpolnjuje sneg, sicer bi ne bilo mogoče priti érezenj. Sneg tvori ozek greben, ki je včasih višji, včasih nižji, kakršno je pač vreme. Čim višji je, tem lože ga prekoračiš. Dozdevalo se mi je, da je bil greben kakih 7 m pod vrhom Malega Kleka. Seveda oko v gorah navadno goljufa; pogosto se vidi visočina nekoliko manjša, nego je v resnici. (Dalje prihodnjíè.)

Rakovska dolina in Cerkníško jezero.

Spisal S. Rutar.

Človek bi skoraj ne verjel, da se nahajajo na Kranjskem čudovito lepi in presenetljivo veličastni kraji, o katerih še v naših dnevih, ko se toliko potuje in in toliko turistuje, večina omikancev niti pojma nima. Lepa Gorenjska je pač širšemu krogu dobro znana; obiskuje se n. pr. Savica, Vintgar, Peričnik, Vražji most, prirodni most blizu izvira Bistrice itd. Prav malo, ali vsaj ne zadosti znana pa so kraška čudesa na Notranjskem, četudi imajo tamošnji kraji vprav tako dobro železniško zvezo kakor gorenjska stran. Tem malo znanim in malo obiskovanim krajem moramo prištevati v prvi vrsti **Rakovsko dolino** pri Rakeku in tamošnja dva prirodna mosta. Celo najglasovitejši ljubljanski turist, ki je bil že 25krat na Triglavu, je moral priznati, da še ni bil v Rakovski dolini!

Pa saj ni čudo, če pomislimo, da niti sloveči preiskovalec kraških jam, dr. Adolf Schmidl, ki je obiskal l. 1850. Rakovsko dolino in Škocjanski most, ni slišal nič o udrtinah pri izviru Raka in o drugem prirodnem mostu. Niti eden izmed starejših opisovalcev kraških jam, ne izvzemši Valvasorja in Nagla, ne omenja teh udrtin in tega „drugega mosta.“ Šele ko so l. 1853. delali železnico z Rakeka proti Postojini, so razširili železniški inženirji vest o teh čudesih Rakovske doline. Septembra meseca omenjenega leta je prišel dr. Schmidl drugikrat na Rakek in je bil zelo iznenaden, ko je slišal še o drugem mostu v Rakovski dolini. Šel ga je takoj gledat in tako vendar lahko v dodatku k svoji knjigi „Die Grotten und Höhlen von Adelsberg, Lueg, Planina und Laas“ opisal tudi še „Drugi skalnati most v Škocjaniu pri Uneu.“

Od takrat je „drugi most“ pač znan učenemu svetu in tudi najbližnjim domačinom, ali potujočemu občinstvu je ostal ta biser kranjske dežele vendarle neznan. Pisatelju teh vrstic se je primerilo še pred tremi leti, ko je v večji družbi potoval iz Cerknice v Rakovsko dolino, da voditelj ni mogel najti omenjenih udrtin in „drugega mosta.“ Upam torej, da ustrezem potujočemu občinstvu, ako nekoliko natančneje opišem Rakovsko dolino in mu razkrijem tamošnja podzemeljska čudesa ter tako morda nekoliko pripomorem, da bodo turisti bolj pogostoma obiskovali ono strahovito samoto pri Rakeku.

Od postaje na Bakeku vodi steza kakih 2100 korakov naravnost proti jugu do prve stražnice zunaj postaje, ki stoji blizu tam, kjer se železniška proga zavije v nasprotno mer. Od tam greš še dobrih 600 korakov po kolovozni poti proti Selicam ter dospoš do gozdne preseke, ki drži skozi gozd kneza Windischgrätza proti jugozahodu. Po tej preseki stopaš kakih 680 korakov po gozdu do mesta, kjer se odeepi vozna pot na desno stran (proti zahodu) in kjer je na specialni karti zaznamenovana nadmorska višina 506 metrov. Še malo korakov dalje, in takoj pridemo do okrogle planotice, kjer se nahajajo omenjene udrtine in „drugi most“ s slikovitimi prikaznimi.

Teh udrtin šteje Viljem Putick, gozdonadzorni adjunkt in najboljši poznalec kraških votlin, šest, specialna karta ima pa samo štiri zaznamenovane. Tista, do katere nas pot najpoprej pripelje, je najzanimivejša. Z njenega severnega roba uživaš razgled čez „drugi most.“ To je kaj ličen prirodni lok, ki je še obvisel nad sosednjo udrtino, vse drugo se je še pred stoletji sesedlo. Most je kakih 30 m dolg in skoraj skozinskoz po 4 m širok; površje mu je neravno, skalnato in z drevjem redko poraslo. Črezenj vodi steza, ki ni nevarna, vendar ne svetujem omočičavim ljudem po njem hoditi. Pod skalnatim obokom se lepo vidi, kako teče Rak skozi najgorenjo udrtino, dalje pod mostom in se izgublja pod skalo, na kateri opazujemo ta prizor.

Kdor si pa hoče vse to natančneje ogledati, treba, da gre nekoliko nazaj do ridaste poti, ki vodi od poprej omenjene planotice k prvi udrtini navzdol. Kakih 35 m pod planotico prideš do vode, ki se proti vzhodu vije in izgublja v temen predor. Visoko gori na desni se vidi oknu podoben preduh, skozi katerega padajo solčni žarki doli v strahoviti prepad. Če smemo zaupati opisu dr. Schmidla (na str. 308), je stala tu doli nekdanja žaga za deske, h kateri so zelo težavno spuščali rklje, še težavneje pa nazaj gori spravljali deske. In da bi preprosta žaga ne trpela mnogo škode, so ji streho tako priredili, da so jo o preteči povodnji lahko sneli in v varnost spravili. Vkljub temu dandanašnji dan ni niti duha ne sluha o tej žagi: vse je povodenj razdejala in odnesla.

Iz te prve udrtine pridemo ob zahodni strani skoz nizek predor v drugo manjšo udrtino, ki je na vzhodni strani precej položna, tako da bi si človek upal po njej navzgor splezati, in bržkone sta ravno tod plezala l. 1852. ona dva predrzna lovca, katera omenja dr. Schmidl v svojem opisu „drugega mosta.“ V tej drugi udrtini se pride čez brv z zahodne na vzhodno stran potoka in se koraka potem prav lahko do drugega predora. Jedva prilezemo skozenj, dospemo v tretjo najobširnejšo udrtino, čez katero se obloči v smelem loku „drugi most.“ Ta udrtina je 76 m dolga, 23 m široka in 42 m globoka. W. Putick trdi, da je brezno pod „drugim mostom“ 55 m globoko (Adelsberg, seine Grotte und Umgebung, 1892, str. 56).

Pogled iz globočine navzgor na ta most je neizrečno romantičen in se ne da primerjati z nobenim drugim. Ta most je dr. Schmidla tako očaral, da piše

o njem doslovno: „Očividno je, da toliko hvaljeni Škocijanski most ne more tek-movati s tem „drugim“ mostom. Prvi namreč se ne more imenovati vprav most, nego bolje „orjaški predor“, ker je cela gora predrta in korakaš čez gorsko grmado, ne da bi opazil, da greš čez most, in da šumi pod tvojimi nogami voda. Ta drugi most pa je v pravem pomenu besede eden sam zelo smel lok, kakršnega more le priroda sezidati, in vendar je v vseh svojih dimenzijah tako vitek, rekel bi, tako rahlo-krasen, da se bode marsikdo obotavljal nogo nanj položiti, boječ se, da se ne bi zrušil nad strahovitim prepadom.“

Večji del udrtine je na drugi strani mostu. Tu se opazi tik vode doli na levi strani vhod k stranski votlini. Kmalu potem pridemo do brvi, ki nas vodi čez šumeči potok zopet na zahodni breg Raka. Tu zijata pred nami dve votlini: iz desne prihaja voda, ki je odtok Cerknjškega jezera, leva pa je zaprta z lesenimi vrati. Desna votlina se imenuje „Princa Hugona okapnica“, po kateri se pride lahko 1000 m navzgor proti Cerknjškemu jezeru, toda le na čolnih. Druga mnogo zanimivejša pa je „Princesinje Kristijane okapnica“, ki ima tako lepe kapnike, da jo je moral njen lastnik, knez Windischgrätz, dati zapreti, da zabrani barbarsko poškodovanje teh snežnobelih vodnih tvorb. (Dalje prihodnjič.)

Društvene vesti.

Podpora. Visoko c. kr. ministrstvo za uk in bogočastje je podelilo našemu društvu enkratno podporo v znesku 400 K za napravo dveh novih aparatov za meteorološko opazovalnico na Kredarici.

Darila. Osrednjemu društvu: Slavna posojilnica v Framu 10 K, gospodična Jelica Horvatova nabrala 12 K 90 h, gosp. Kunčič Juri 2 K, gosp. dr. Košenina 60 h, gosp. župnik Germ 6 K, gosp. Orožen Emil 1 K, iz pušice v društveni sobi 3 K. Gosp. Zinauer, glavni zastopnik pivovarne „Brüder Reininghaus,“ kateremu je „Slov. plan. društvo“ imelo plačati za prazne, na Kredarici ostale steklenice znesek 35 K, je to vsoto velikodušno podaril društvu. „Savinski podružnici“ je darovala slavna posojilnica v Mariboru 100 K, slavna posojilnica v Ptujju 30 K, slavna okrajna hranilnica v Slovenjgradu 20 K. Najtoplejša hvala vsem darovalcem!

Darilo. G. S. Magolič, fotograf v Celju, je „Savinski podružnici“ podaril krasne fotografije iz Savinskih planin. Iskrena mu hvala! Pri tej priliki vnovič priporočamo

g. Magoliča, naj bi naši člani naročali marljivo njegove zares krasne planinske fotografije.

Novi člani.

Osrednjega društva:

- Gd. Jare Karel, stavec v Ljubljani.
 „ Šorn Vincenc, c. kr. sodni oficijal v Ljubljani.
 „ Hočevar Josip, c. kr. pisarn. nadpredstojnik v Ljubljani.
 Gdč. Borštner Ljudmila, učiteljica v Vipavi.
 Gd. Ban Fran, tiskarniški vodja v Ljubljani.
 „ Strninski Leopold v Ljubljani
 „ Zadel Josip, uradnik banke Slavije v Ljubljani.
 „ Jeraj Peter, uradnik banke Slavije v Ljubljani.
 „ Umberger Rudolf, gostilničar v Ljubljani.

Kamniške podružnice:

- Gd. Karolnik Ivan, pek v Kamniku.

Savinske podružnice:

- Gd. Hudovernik Ludovik, stolni vikar v Mariboru.

„DVOESKA KNJIŽNICA“ V LJUBLJANI

Gd. Koprivnik Ivan, c. kr. profesor v Mariboru (ustanovnik).

Soške podružnice:

Gd. Grželj I., učitelj v Čadrgu.

Na društvenem večeru dne 3. t. m. je završil g. notar Ivan Plantan predavanja o svojem potovanju na Severni rtič. Ta večer je z živo besedo opisal zanimivo življenje in vrvenje v Stockholmu, ki ga zovejo „severne Benetke“, in v Kopenhagnu, naposled pa naslikal splošno podobo o kulturnih razmerah v skandinavskih deželah. Okoli poslušalcev so krožile tudi ta večer slike iz opisanih mest in krajev ter tako pripomogle, da so bili vsi navzočniki jako hvaležni požrtvovalnemu gospodu predavatelju za toliko lepega pouka in krasne zabave.

Društveni večeri Česke podružnice so jako zasloveli pri praškem občinstvu. Na tretjem letošnjem večeru je predaval I. Krémáň o izletu na Tatro, na četrtem pa prof. Jaroslav Paul o flori v Savinskih planinah.

VII. redni občni zbor „Slovenskega planinskega društva“ se je vršil dne 14. t. m. v „Narodnem domu“ v Ljubljani ob precejšnjem številu članov in članic. Načelnik g. prof. Orožen je pozdravil udeležnike, zlasti častite dame pa g. drja K. Trillerja, bivšega načelnika Soške podružnice, in g. učitelja Kosa, tajnika Kamniške podružnice, potem pa na kratko očrtal uspešno delovanje planinskega društva in njegovih marljivih podružnic, ki se vsem v radost od leta do leta množe. Naznanil je tudi veselo novico, da se letos otvorijo kočje na Grintavcu, na Krnu, na Javorniku in na Artvižah. Naposled je zahvalil vse dobrotnike in zaščitnike društva ter priobčil iskreni pozdrav „Savinske podružnice“ ter „Česke podružnice“, ki se je glasil: „Česka podružnica, katera opazuje veliko delo „Slovenskega planinskega društva“ na poprišču slovanske alpske turistike z navdušenjem, pozdravlja danes prisrčno občni zbor. Želimo v novem letu mnogo novih uspehov, katerim hočemo po svojih zmožnostih pomagati“.

Oba pozdrava so udeležniki navdušeno sprejeli.

Potem je poročal g. tajnik Jos. Hauptmann o celoletnem delovanju planinskega društva, g. namestni blagajnik g. Henr. Lindtner pa o računih l. 1899. in proračunu l. 1900. (Glej „letno poročilo“ na drugem mestu in računski sklep pa proračun v prih. štev.) Oboje poročilo je bilo pohvalno sprejeto.

Namesto odstopivšega odbornika g. H. Lindtnerja, kateremu je občni zbor izrekel zaslužen zahvalo za večletno marljivo delovanje v odboru, je bil soglasno izvoljen g. I. Ogorelec, trgovec v Ljubljani. — Po dovršenem občnem zboru je predaval društveni načelnik o „običajih in šegah ob Jurjevem“ ter si s svojim mičnim pripovedovanjem pridobil nove hvale in slave.

Poročilo o delovanju osrednjega odbora „Slov. plan. društva“ v l. 1899. Vse važne dogodke je odbor obširno in podrobno objavljval v društvenem glasilu „Planinskem Vestniku“; vsled tega obsega današnje poročilo le glavne skupne točke in pregled delovanja v sedmem društvenem letu.

Odbor radostno poroča, da je društvo tudi to leto vsestransko napredovalo in se izdatno razširilo. Lani smo poročali, da je društvo štelo 926 članov, konec leta 1899. je to število naraslo na 1156, torej se pomnožilo za 230 novih udov. Teh pripada osrednjemu društvu 525, vsem podružnicam 631.

Pri tej priliki se s tožnim srcem spominjamo umrlih udov osrednjega društva: gospoda Stanka Pirnata, notarja v Mokronogu, in gosp. Ivana Perdana, trgovca v Ljubljani.

Odbor je v 21 sejal rešil 607 vlog in društvenih stvari. Priredil je več izletov; nekateri so bili društveni, nekatere pa so priredili odborniki in „Piparji“, katerih se je udeležilo mnogo članov in društvenih prijateljev. Poučnozabavnih večerov je bilo 8; predavali so: gospodična Pavla Borštnerjeva in gospodje: župan Hribar, prof. Laharnar, prof. Orožen, prof. Perušek, kontrolor mestne hranilnice Trstenjak in notar Ivan Plantan. Poleg teh večerov so se vršili tudi planinski sestanki. Z zadoščenjem omenjamo, da so bili ti večeri to leto posebno dobro obiskovani in živahni.

Razstava slik, katero je priredil odsek amateur-fotografav v društvenem letu 1899., je bila šele meseca januarja 1900. l. in je pokazala velik napredek v delovanju tega odseka. Le-ta je za društvo velike važnosti; kajti on nam preskrbuje potrebne slike za razne namene, kakor za razglednice, klišeje itd. Da je ta odsek tako uspešno in koristno deloval, gre vsa hvala odsekovim članom in v prvi vrsti ustanovitelju tega odseka, gospodu Antonu Gregoreu.

Društvo je zaznamenovalo mnogo potov na novo, mnogo pa jih je obnovilo ter napravilo napise in kažipota.

Na krajih, kjer namerava društvo sčasoma napraviti kočee ali zavetišča, si je nakupilo potrebni stavbeni prostor.

Promet v naših kočah in sploh promet turistov v naših planinah se je očitno povzdignil. Posebno s Češkega je posetilo naše planine mnogo planincev. Iz zapiskov v spominskih knjigah v naših kočah je razvidno, kako društvo gostoljubno ravna s tujei in skrbi za njih postrežbo in udobnost.

Društveno glasilo „Planinski Vestnik“ je za društveno delovanje neogibno potrebno, ker v njem poroča društvo o svojem delovanju, o turistično zanimivih dogodkih in prinaša lepe zabavne in poučne sestavke. Radi tega pa tudi list vsestransko ugaja, ne samo članom, ki ga dobivajo brezplačno, marveč tudi učnim zavodom in drugim. List pošilja odbor tudi uredništvom drugih listov v zameno in si s tem pridobiva mnogo berila za knjižnico in za kočee. Izdatek za „Vestnik“ je sicer velik, toda potreben in prinaša društvu mnogo dobička in ugleda. Društvo torej stori prijetno dolžnost, ko sotrudnike in podpiralce na tem mestu najtopleje zahvaljuje ter jih prosi nadaljne naklonjenosti.

Društvo pa je tudi druge pisatelje turistiških knjig podpiralo z gradivom o naših kočah in napravah ter s tem delalo reklamo za naše društvo in med tujei vzbujalo zanimanje za naše krasne kraje.

Na znanstvenem polju je velike važnosti društvena meteorološka opazovalnica na Triglavu, katero je društvo letos popolnilo z novimi aparati.

Založili smo minolo leto dvoje vrste razglednic in sicer „Aljažev stolp na Triglavu“ in „Medvedov turn na Javorniku.“ Razgled-

nice se dobro prodajajo in prinašajo poleg reklame tudi gmoten uspeh.

Ker naše vrle podružnice same poročajo o svojem delovanju, naj bodo tukaj le na kratko omenjene.

1. Češka podružnica. Kakor znano, je namen te podružnice v slovenskih planinah delovati. Podružnica prelepo uspeva, se čudovito razširja in neumorno deluje. Stavba češke kočee na Grintavcu je dogotovljena; notranjo opravo oskrbe požrtvovalne češke dame, in meseca julija se ta krasni češki planinski dom slovesno otvori. K tej otvoritvi pride mnogo čeških bratov, in tudi mi se že radujemo in težko pričakujemo dneva, ki bo za slovensko turistiko in za naše društvo velepomemben praznik.

2. Kamniška podružnica. Z nepisnim veseljem poudarjamo, da se je ta podružnica na letošnjem obnem zboru zelo ojačila in temeljito preosnovala. Na čelu ji je odbor, o katerem smo preverjeni, da mu bo sveta naloga, storiti vse, kar bo pospeševalo razvoj slovenske turistike sosebno v Kamniških planinah.

3. Kranjska podružnica, ki se je ustanovila meseca julija, je pričela takoj delovati. Zaznamenovala je že mnogo potov, šteje lepo število članov in ima za svoje prihodnje delovanje zelo lepe in važne načrte pripravljene.

4. Radovljiška podružnica je tudi to leto prelepo napredovala in postavila, odnosno pridobila tri planinske kočee, in sicer v Planici, na Rodici in na Begunjšici. Tudi ta podružnica je napravila za daljno delovanje še mnogo načrtov, da jih v primernem času izvrši. Radovljiška podružnica je bila prva, ki je imela priliko kot rešilna pomočnica nastopiti, in sicer ob ponesrečenju učiteljice Steiner z Dunaja na vrhu Ponce. Podružnični načelnik se je izkazal ob tej priliki veščaka ter pravočasno ukrenil vse potrebno, in rešitev bi se mu bila gotovo posrečila, če bi bila sploh mogoča. Pohvalno je tudi omeniti člana g. J. Vrščaja, učitelja v Kopru, ki je kot voditelj prve rešilne ekspedicije ponesrečeno našel.

5. Savinska podružnica je zabeležila v svoji zgodovini tudi to društveno leto sijajne uspehe požrtvovalnega delovanja. Postavila je dve novi kočee na Boču in na Mrzlici, uredila vremensko opazovalnico na

Ojstrici ter napravila važna pota v Savinskih planinah. Število članov se je zopet pomnožilo. Omeniti je, da ima ta podružnica največ ustanovnikov in planinskih zavetišč, kar dokazuje, da je odborovo vodstvo v spretnih in požrtvovalnih rokah, in da je v odboru veliko navdušenja za našo lepo stvar.

6. Soška podružnica, ki ima sedež v Tolminu, vztrajno deluje. Poleg važnega kažipota v Tolminu pričajo o delovanju podružnice dobro izvršene markacije. Podružnica je vse potrebno uredila, da letošnje leto zgradi kočo na „Krnou“. Že sedaj je bila ta podružnica za razvoj slovenske turisticke v Soški dolini velicega pomena, a še večjega bo, ko se uresniči zaželjena druga železniška zveza s Trstom. Dosedanji podružnični načelnik g. dr. Triller, ki je z veliko vnemo in navdušenjem vodil uspešno delovanje, je zapustil krasno Soško dolino in se preselil v Ljubljano, toda izročil je vodstvo navdušenim narodnjakom, kateri bodo pričeto delo z enako vnemo nadaljevali.

Poleg teh podružnic se je ustanovila tudi akademična na Dunaju, ki sicer še ni delovala, a je za naraščaj večjih turistov velike važnosti.

Toliko o naših podružnicah.

O srednji odbor je pospeševal in podpiral razna znanstvena dela in podjetja na ta način, da je dopisoval znanstvenim listom, nabiral in oddajal statistične podatke, brezplačno prepuščal svoje kočje in zavetišča za bivanje onim, ki so opravljali znanstvena dela v naših planinah.

Posebej moramo omeniti tudi poset „Kluba čeških turistov“, katere je naš odbor s prijaznim sodelovanjem društvnikov, dam, mestnega župana, občinskega sveta in narodnih društev kolikor mogoče prijazno sprejel.

Odbor se je potrudil, da je skromne svoje sile plodonosno uporabil v korist slovenske turisticke in v korist naše mile domovine. Z mirnim in vztrajnim delovanjem smo dosegli mnogo, in naše delovanje se vsestransko odobrava. V društvu smo ohranili mir in složnost, brez katere bi sploh tako delovanje ne bilo mogoče. Geslo, katero smo si postavili ob ustanovitvi našega društva, to je mirno, previdno in vztrajno delovati v korist naše mile domo-

vine, nas je dosedaj in nas bo tudi poslej bodrilo v našem delovanju.

Da pa je društvo moglo tako obširno delovati, je bilo treba vsestranske duševne in gmotne podpore. Na tem mestu veselo konstatujemo, da smo v zadnjem času opazili veliko navdušenje za naše delovanje in za krasote naših planin tudi pri cenjenih slovenskih damah. S tem zanimanjem pa zadobi naše društvo zaslonbo, katera obeta v bodočnosti postati zelo važna.

Konec tega poročila nas veže sveta dolžnost, izreči vsem dobrotnikom, podpornikom in pospešiteljem najtoplejšo odborovo zahvalo. Zlasti zahvaljujemo naše podružnice, prečastitega gospoda župnika Aljaža, gospoda prof. dr. Frischaufa, gospoda nadučitelja Kocbeka, visoki deželni odbor, slavni mestni magistrat, razne posojilnice in hranilnice, nabiralec darov in darovalce, člane raznih odsekov, predavatelje in vse dobrotnike, ki so na katerikoli način podpirali društvo. Vse te pa tudi najvljudneje prosimo, naj nam blagohotno naklonjenost ohranijo.

Poročilo o delovanju Savinske podružnice leta 1899. Veselo znamenje je, da je za turisticke, ki se je pravilno pri Slovencih razvijati jela šele z ustanovitvijo Slov. plan. društva, tudi pri nas na slovenskem Štajerskem, zlasti še v Savinski dolini precejšnje zanimanje. Savinska podružnica si lahko laska, da je vprav ona tisti činitelj, ki je pri nas med Savo in Muro povzdignil hribolastvo na tako visoko stopinjo, kakor je sedaj. V minulih 6 letih, odkar obstoji, si je pridobila trdna tla v spodnještajerski Švici, v Savinskih planinah, pa pustila je sledove svojega delovanja tudi v Celjskem gorovju, na razglednem Boču in celo na gozdnatem Pohorju ob kalni Dravi. Pa še veliko več bi lahko naša podružnica storila, ako bi imela več gmotnih pripomočkov. Načrtov ima odbor še precej, a da jih uresniči, je treba 1. denarja, 2. denarja in 3. zopet denarja.

Konec leta 1899. je imela Savinska podružnica 23 ustanovnikov in 123 pravih članov, skupaj torej 146 društvnikov, med temi dve dami. — Smrt je prerano prerazala nit življenja dvema za turisticke zaslужnima možema. Dne 25. aprila je izdihnil svojo za vse blago in dobro vneto dušo Jakob Planinšek v Lučah. Ta koreniti

mož, pravi slovanski gostoljub, je kakor tudi njegova vrla žena Ana vedno rad podpiral turistiko. Kot posestnik zadnje velike kmetije pod Ojstrico — na Planici — je vselej gostoljubno sprejmal tuje v svoj dom in jim celo priredil sobico pod streho, v kateri so se lahko odpočili. On je bil tudi prvi v luški župniji, ki je spoznal blage namene profesorja Frischaufa ter tega za naše Savinske planine velezaslužnega moža rad podpiral s svetom pa tudi gmotno, in to že pred 25 leti. Leta 1876. je postavil kočjo na Korošici in zato je dobil priznalno diplomu od Štajerskega gorskega društva. Ko se je osnovala Savinska podružnica, je bil eden prvih njenih članov in ji ostal zvest do zadnjega dihajca. Jubilejni kapelici pod Ojstrico je kupil vso mašno opravo in še celo v svoji oporoki se je spomnil planinskega društva ter naklonil 30 gl. za popraviljanje in vzdrževanje kapelice. Vkljub visoki starosti je l. 1898. poromal s svojo ženo h kapelici in je ni mogel dovolj prehaliti. S solzami v očeh je piscu tega poročila razlagal občutke, katere je imel, ko je bil v kapelici. Zadnja leta je imel v Lučah za kratek čas — bil je precej premožen — gostilnico, kjer je vsakomur gostoljubno, ceno in izvrstno postregel. Profesor Frischauf ga je imenoval svojega dobrega prijatelja in ga redno obiskoval, četudi se nista mogla dosti zmeniti, ker Planinšek ni znal nemški, Frischauf pa le par besedic slovenski. Slava njegovemu spominu! — Dne 17. oktobra je pa v Ljubljani zatisnil oči mozirski župnik Anton Rodošek, večletni načelnik gornjegrajskega okrajnega zastopa. Rodošek je bil Savinski podružnici že od početka vnet in požrtvovalen član. Bodi mu zemljica lahka!

Z veseljem opazujemo, da število članov naše podružnice raste. Če ji tudi nekateri, ki bi jo lahko podpirali, niso naklonjeni — celo iz osebnih ozirov — to podružnice nič ne straši; ona boede tudi nadalje delovala, ne glede na levo ne na desno, le v prid planinstva in v prid našega vrlega ljudstva.

Doneski, katere so plačali člani, bi pa bili vendar premajhni za uspešno delovanje podružnično, ako ne bi imela blagih dobrotnikov, ki so jo gmotno podpirali. Visoko železniško ministrstvo je dalo za markiranje

in popraviljanje potov 100 gl. Slavni okr. zastop Gornjegrajski je kakor običajno že par let tudi za l. 1899. nakazal 50 gl. Pa tudi nekatere posojilnice so se spomnile Savinske podružnice ter ji naklonile večje ali manjše podpore, in sicer Mozirska, Žalska, Gornjegrajska po 50 gl., Mariborska 20 gl., Ptujška 15 gl., Vranska, Slatinska in okr. hranilnica v Slovenjem Gradcu po 10 gl., Konjiška in Ljubenska po 5 gl. Poslednja je dala za pot v Turskem žlebu še posebej 5 gl. Imen in darov drugih blagih dobrotnikov, podpornikov pa ne bodemo navajali, ker jih je že v raznih številkah priobčil „Plan. Vestnik.“ Iskrena hvala vsem darovalcem!

Minolo leto je podružnica postala za dve planinski stavbi bogatejša. Postavila je kočjo na Boču in na Mrzlici.

Misel, postaviti kočjo na Boču, so sprožili domačini, zlasti vrli Studeničani. Na predlog odbora Savinske podružnice je sklenil lanjski občni zbor zgraditi na Boču primerno kočjo. (Več o tem glej „Pl.V.“ 1899. razne številke.) Ta kočja je imenitna stojanka našega društva in velevažna. Da se je sploh zgradila, je zahvaliti preč. g. župnika v Studenicah M. Žekarja, Koropca, učitelja (sedaj v Šoštanj), Kandolina, trgovca v Poličanah, Kokelna, učitelja v Poličanah, in pa č. sestre Magdalenke v Studenicah.

Druga planinska stavba, s katero se je povečala posest podružnice, je Hausenbichlerjeva kočja na Mrzlici. Meseca maja 1899. l. se je v Žalcu ustanovil odbor za zgradbo kočje na Mrzlici, na Savinskem Triglavu, ki naj bi se imenovala po vzornem rodoljubu rajnem Hausenbichlerju. V tem odboru so bili gospodje: Kač, Petriček, Roblek in Širca. Nabirati so se pričeli prostovoljni doneski in tudi staviti kočja. Koča se je slovesno otvorila dne 28. sept. in se ob navzočnosti 260 oseb izročila S. P. D. oficialno v last. Ta veselica je bila pravi planinski praznik. Najtopplejša zahvala za nemali trud gre izviševalnemu odboru, zlasti pa gospodom Petričku in Kaču.

Naša podružnica pa je sodelovala tudi pri zgradbi češke kočje pod Grintavcem. Ker je Češka podružnica, graditeljica te kočje, preoddaljena od stavbišča, je naprosila svojo posestrimo, našo podružnico, imenoma načelnika g. Kocbeka, naj vodi in nadzoruje

delo pri tej stavbi. Težko stališče je imel g. Kocbek, a vendar je tudi to težavo premagala vztrajnost. Nabral je delavcev in jih poučil o načrtu in delu. Sam je večkrat potoval na Jezersko in na Spodnje Ravni. Dograjena stoji sedaj tudi ta impozantna stavba, ki je ena najlepših in najudobnejših v naših planinah.

Vse kočje naše podružnice sta letos nadzorovala predsednik in tajnik, nekatere po večkrat; pri vseh se je popravilo kaj malega, kar je bilo ravno potrebno.

Jubilejna kapelica sv. Cirila in Metoda pod Ojstrico je bila letos zelo vlažna. Oskrbnik Kocbekove kočje jo je pridno prezračeval; bila je tudi vnovič pobeljena. Za beljenje je podaril rudarski ravnatelj g. Pavel Kussmann v Ljubiji pri Mozirju 20 kg dolomitove beline. Hvala mu! (Konec prihodnjič.)

Za češko kočjo na Grintaveu je izdala Češka podružnica 1899. l. znesek 14.972 K 54 h. Darila za to stavbo so znašala konec februarja meseca t. l. 3432 K 24 h. Podružnica priredi tudi letos v korist češki kočji tombolo z raznovrstnim zanimivim programom.

Planinski poskusni vrt napravi še letos Češka podružnica poleg češke kočje na Grintaveu. Odbor je določil v ta namen 100 K.

Nova planinska razglednica. Navdušni prijatelj prirode in veliki turist, vrli gospod župnik Lavtižar v Ratečah, nas je iznenadil s krasno radglednico, ki jo je

sam založil v korist kočji v Planici. Razglednica nam predočuje lani zasnovano kočjo „Radovljiške podružnice“ z mogočnim Jalovcem v ozadju, slap Nadiže (izvir Save Dolinke), vhod v dolino ter župno cerkev rateško in podružnico sv. Tomaža. Vse sličice so okusno razvrščene, zlasti se pa čudimo izredni jasnosti vseh predmetov v tako malem obsegu. Lična in ljubka nova razglednica bode vsled tega gotovo popolnoma dosegla svoj namen: opozarjati domačine in tujece na nedavno še prikriti gorenjski biser. Za planinstvo vobče, zlasti pa za naprave v Planici prezaslužnemu gospodu založniku izrekamo na tem mestu prisrčno zahvalo.

Prijazen glas o nas. V Würzburgu je v odnotni sekciji „Nemško-avstrijskega planinskega društva“ (D.-Oe. A. V.) predaval dne 5. februarja t. l. stolni propovednik g. dr. Winterstein o turi, ki jo je napravil s svojim bratom lani jeseni od „Hochgollinga na Triglav.“ Navdušeno je slavil veličastnost južnih Alp. Zlasti hvalno je omenil, kako izborni gostoljubno se jima je postreglo dne 8. in 9. septembra v slovenski Triglavski kočji, kjer se je bilo tedaj slučajno sešlo več udov „Slovenskega planinskega društva.“ Prijaznosti, ki so jima jo izkazali naši hribolazci, ne pozabita nikdar. Globoko v spomin se je vtisnilo g. dr. Wintersteinu tudi darovanje sv. maše v kapelici na Kredarici.

Poziv na III. tekmovalno slikanje.

Odsek amateur-fotografov „Slov. plan. društva“ pozivlje s tem častite člane, da se blagovoljno udeležijo tekmovalnega slikanja za leto 1900. Vzpored je: 1.) Triglavsko, 2.) planinsko, 3.) pokrajinsko slikanje, 4.) razne študije in slike.

Slike, izvršene v dobi od oktobra 1899. do novembra 1900. leta, se bodo obdarovale z raznimi diplomami, katere jim pripozna posebna v presojo slik določena komisija.

Gg. amateurje opozarjamo na to tekmovanje in jih prosimo, da se ga obilo udeležijo ter svoje slike pošljejo najkasneje do 30. oktobra 1900. leta odseku amateur-fotografov „Slov. plan. društva“.

Imena slik, objektiv, razsvetljava in podpis naj se pošljejo posebej v zavitku. Fotografiji po poklieu so izključeni.

Odsek amateur-fotografov
„Slov. plan. društva“.

Prošnja in opozorilo! P. n. gg. člane vljudno prosimo, naj skoraj pošljejo članarino za l. 1900. po poštnih nakaznicah. Obenem prosimo one p. n. gg. člane, ki so še na dolgu za l. 1899., naj blagovolijo poravnati zastanke, da spravimo račune za l. 1899. v red.

Člani osrednjega društva plačujejo članarino osrednjemu odboru v Ljubljani, člani vseh podružnic pa svojim odborom.

Članarina „Slov. plan. društva“ in njegovih podružnic znaša na leto 6 K; poleg tega zneska plača nov član tudi 2 K vpisnine. Ustanovnik plača enkrat za vselej 60 K.

„Plan. Vestnik“ prejmljejo vsi člani **brezplačno**. Nečlane stane na leto 4 K, dijake 2 K 40 h.

Prošnja. Vse prijatelje vljudno prosimo, da bi blagovolili nabirati novih članov in ustanovnikov. Društvo in vse njegove podružnice imajo polno lepih in koristnih namer in načrtov, za njih izvršitev pa potrebujejo denarja, denarja, denarja. Gani se torej vsak, pa pridobi našemu društvu in podružnicam gmotne podpore, da bo Slovincem prijetno bivati na svojih tleh, in da bode ugodno turistom gostom v naših krajih.

Društvena znamenja dobivajo častiti člani v društveni sobi v Narodnem domu v Ljubljani, pri podružniških odborih in pri gospodu Ivanu Sokliču, trgovcu Pod trančo v Ljubljani. Eno znamenje stane 2 K.

„Slovensko planinsko društvo.“

„Vodnik za Savinske planine in najbližjo okolico“

s 7 slikami in načrtom Savinskih planin z znamenovanimi poti.

Spisala Fr. Koebek in M. Kos. — Cena 1 K 20 h, po pošti 10 h več

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice v Ljubljani, v Frančiškanskih ulicah št. 4,

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča dekorativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo realno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

JOSIP OBLAK,

umetni in gal. strugar v Ljubljani, priporočja

svojo na novo urejeno delavnico za Florijansko cerkviyo v ulicah na grad št. 7. v naročitev vsakovrstnih strgarskih košenih, roženih in drugačnih izdelkov, katere bode solidno in ceno izvrševal po načrtih ali brez njih.

Josip Maček

na Mestnem trgu v Ljubljani

priporočja svojo zalogo mnogovrstnih domačih in tujih žganih pijač, kakor: pristen brinovec, slivovko in tropinovec, I. vrste francoski in egrski konjak, rum in mnogovrstne druge likerje po nizki ceni.

Restavracija Železnikova

na Dovjem

preskrbuje tujcem in turistom vodnike, vozove in prenočišča. Dobra jedila, pristna pijača in prijazna postrežba.

FOTOGRAFIJA

je nedvomno najlepša in najkratkočasnejša zabava!

Fotografski aparati

in sploh vsi drugi v fotografsko stroko spadajoči predmeti za amaterje in za strokovnjake so vedno v največji zalogi na razpolago.

Pouk v fotografiranju za novince preskrbim sam in brezplačno.

Ceniki so vedno brezplačno na razpolago.

Dalje priporočam svojo tovarniško zalogo papirja ter pisalnih in risalnih potrebščin.

JOS. PETRIČ,

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 4.

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41.

Tovarna

oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Zaloga

slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ivan Soklič

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo **klobukov**, posebno **lodnastih** za hribolazce in lovec iz tvorice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov. Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Franc Čuden,

urar v Ljubljani na Mestnem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilnikov. Vsi izdelki so priznani izvrstni in po ceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

☛ Cenovniki na zahtevanje brezplačno. ☛

Vinko Čamernik,

kamenosek v Ljubljani, v Slomškovi ulici št. 9,

(zaloga spomenikov na Dunajski cesti nasproti bavarskemu dvoru),

priporoča svoj **kamenoseški obrt**, posebno za cerkvene in druge stavbinske izdelke, marmorne plošče za hišno opravilo t. d.

Solidno delo, nizke cene. Ceniki in obrisi na zahtevo zastoj.

Vsakovrstne

napise na les, kovino in steklo

izvršuje natančno in po ceni

VINKO NOVAK

v Ljubljani, Križevniške ulice.

HUGON IHL

v Ljubljani, Špitaleke ulice št. 4,

priporoča

svojo veliko zalogo vsake vrste **suknena** in **manufakturnega blaga** na debelo in na drobno po najnižjih cenah.

Vnanja naročila izvršuje hitro in natančno.

Tiskarna in kamenotiskarna

A. KLEIN & Comp.

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 5,

se priporoča

v naročitev vseh v to stroko spadajočih del in za zalogo raznih tiskovin.

GRIČAR in MEJAC

v Ljubljani, v Prešernovi ulici št. 9, priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljše perilo in zavratnice.

Zlasti opozarjata na nepremična **lodnasta** oblačila in plašče za **turiste**.

Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju.

Ilostrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastoj

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Avgust Žabkar

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 7,

se priporoča

za vsake vrste **ključarska dela**,

katera izvršuje dobro, lično in ceno.

Engelbert Franchetti,

brivec v Ljubljani, Jurčičev trg št. 3.,

priporoča slav. p. n. občinstvu svojo novo in elegantno urejeno **brivnico**.

Za dobro in točno postrežbo je najbolje preskrbljeno.

MARIJA PLEHAN,

svečarica in lektarica v Ljubljani na Sv. Petra cesti št. 63,

priporoča svojo veliko zalogo **sveč** ter **mnogovrstnega medenega blaga** in **slasčice**.

Kupuje med v panjih in vosek.

J. Bonač

v Ljubljani,

v Šelenburgovi ulici št. 5, naspr. nove pošte,

priporočam ljudno svojo trgovino s papirjem in s pisalnimi potrebščinami.

Vzorce papirja pošiljam na ogled.

V svoji knjigovoznici izdelujem vezi proste in najkrajše.

Prevezljam izdelovanje vsakovrstnih razglednic po fotografijah, 1000 lepih razglednic 28—32 K. Imam veliko zalogo razglednic mesta Ljubljane z različnih strani.

10 najlepših razglednic samih cerkev ljubljanskih za 66 h, s pošto 76 h.

Edina zaloga svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda (iz Hardtmuthove tvornice).

Prekupnikom velik popust.